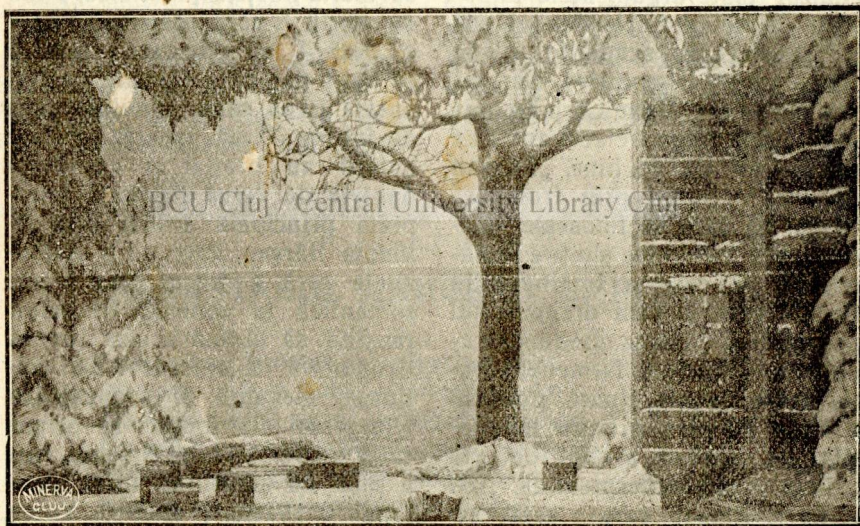

TEATRUL

APARE IN FIECARE MARTI
SUB INGRIJIREA UNUI COMITET DE REDACTIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : CLUJ, PIAȚA CUZA VODĂ 16

ACTUL V. DIN „INVIEREA”

TEATRUL NAȚIONAL DIN CLUJ : Joi 21 Oct. „Puterea Intunericii”;
Sâmbătă, 23 Oct. „Puterea Intunericii”;
Duminică 24 Oct. „Școala Femeilor”.

TREI PREMIERE

„Răzvan și Vidra“, „Evantaiul“ și „Învierea“

Stagiunea Teatrului Național din Cluj s'a deschis, potrivit unei respectabile tradiții, cu o piesă originală. „Răzvan și Vidra“ are toate calitățile și toate cusurile dramei romantice. În caustica sa critică, publicată pe vremuri în „Convorbiri Literare“, Petre Carp, care nu era numai șeful partidului conservator, ci și traducătorul lui Shakespeare în românește, a epuizat toate argumentele împotriva piesei lui Hașdeu. După atâtea decenii, scăderile ei nu s'au atenuat. Dimpotrivă. Dar, în-sușirile pe cari Petre Carp nu voia să le vadă acum treizeci ani s'au păstrat tot atât de bine. „Răzvan și Vidra“ câștiga prin frumoasa limbă de care se folosește Hașdeu, prin puternica simțire românească, pe care o întâlnești în fiecare vers, și prin dramatismul puternic al câtorva scene de căpetenie. Cucerit de farmecul acestei opere veșnic tinere, publicul a făcut piesei o primire însuflețită. La aceasta a contribuit, în primul rând, interpretarea. D-l Zaharie Bârsan, care e astăzi cel mai înzestrat autor al dramei romantice dela noi, a dat rolului lui Răzvan accentul de eroism și de ambițiune tragică, trecându-l cu măiestrie prin toate etapele nefericitei sale ascensiuni. Plină de demnitate și de prestanță, d-na Olimpia Bârsan în rolul Vidrei. Puține artiste mai știu să spună versul cu atâta amploare. Foarte reușit, Sbiera al d-lui Stănescu-Papa. D. Neamțu în Răzeșul și d. C. Potcoavă în Vulpoiul au fost

o minunată pereche de ostași-haiduci. Solemn și măsurat la vorbă, d. Psatta în hatmanul Poloniei. Rolurile mai mici au fost ținute cu pricepere de excelența noastră trupă.

* * *

„Evantaiul“ e una din acele comedii moderne, fără un conflict prea adânc de pasiuni, dar scrisă cu multă finețe, și, mai ales, plină de spirit. E vorba despre o femeie cochetă, în mrejele careia cad toți bărbații, dar care rămâne perfect onestă, până când e învinsă și ea de iubire. Temă ușoară, pe care autorii au brodat o adevărată dantelă de vervă dialogată. Interpretă principală a fost d-na Olimpia Bârsan, care, cu o virtuozitate rară, a trecut dela drama romantică la comedia de salon, reușind să obțină acelaș succes, deopotrivă de sincer. A fost grațioasă, elegantă și seducătoare. Din restul distribuției, în primul rând, s'a remarcat d. Neamțu, care a ținut cu autoritate rolul principal bărbătesc; apoi d. Volcu, care a compus inteligent masca unui bătrân înțeleghător, și d. N. Dimitriu, jovial și amuzant în rolul unui soț necredincios. D-ra V. Cronvald a întrupat cu sentimentalitate aleasă o adorabilă soție îndrăgostită, iar d-na Iliescu-Hodoș a fost o apariție episodică, de o nostimă frivolitate...

* * *

A treia premieră din anul acesta, „Învierea“, a avut de suferit

oarecari scăderi din pricina adaptării lui Henri Bataille, care era un fin poet, un lăcomit meșteșugar al scenei, dar care n'a priceput mare lucru din romanul lui Tolstoi. Transpunerea teatrală a „Invierei“ nu poate să stea alături, de pildă, de „Frații Karamazoff“, prelucrarea, tot franțuzească, a lui Copeau.

Zbuciumul interior al prințului Nekludov, care ia hotărârea de a ispăși cu orice preț o greșală amoroasă din tinerețe, n'a fost destul de aprofundat de Bataille. Transformarea sufletească a Maslovei, fata sedusă, care cade pe povârnișul viciului, a fost înfățișat fragmentar, în scurte apariții, fără prea multă legătură între ele. Cu toate acestea, sub supra-

veghearea artistică pricepută a dlui Șt. Braborescu, spectacolul a fost reușit. Cele două mari scene de ansamblu, ședința Curții cu juri, unde e condamnată, Maslova, și mișcarea din închisoare au fost vii și colorate. Interpretarea rolurilor principale a fost, de asemenea, mulțumitoare. D-na Olimpia Bârsan, deși i s'au adus critici răuvoitoare, a făcut din Maslova o puternică creație, punând în serviciul unui rol ingrat impresionantul său temperament și o siguranță în interpretarea scenelor de căpetenie ale piesei, pe care n'o au decât marile tragediane. Dl D. Psatta a jucat cu convingere și cu căldură rolul prințului Nekludov.

Alexandra Hodoș

BCU Cluj / Central University Library Cluj
PARASTASUL ADUCERII AMINTE...

In inima-mi bolnavă ce patimile-o sapă
Aud cum plânge jalnic al amintirii cânt!
Cu fiecă iubire eu mi-am săpat o groapă,
Cu orice despărțire închis-am un mormânt!
Și inima-mi robită atâtor îndrăgiri
Ajunse azi cavoul defunctelor iubiri!

Pe nervii storși de vlagă, ca strunele pe-o liră
De mult hodorogită, de anii ce s'au scurs,
Cu ghiarele de chinuri, durerea azi înșiră
Balada-atâtor visuri, ce rînd pe rînd s'au, dus!
Și inima-mi robită de vechile ndrăgiri
Răsună trist și plânge, pierduțele iubiril...

Azi iar e zi de doliu, de lacrimi de suspine,
Aducerile-aminte făcut-au parastas!
Chemat-au mii de gânduri, cucernic să se'nchin
Iubirilor, din care cenușe-a mai rămas!
Și inima-mi robită atâtor îndrăgiri
Ingână prohodirea defunctelor iubiri!

D. PSATTA

TEATRU DE PROPAGANDĂ LA NOI

Declarațiunile d-lui Zaharia Bârsan, directorul Teatrului Național

În Ardeal mai mult ca ori unde, teatrul are o înaltă menire culturală și națională. Noi am înțeles dela început lucrul acesta și nu ne-am mărginit activitatea asupra teatrului național din Cluj.

Știind că servim interesul romanizării orașelor din Ardeal teatrul nostru a organizat mai multe turnee, cari au fost foarte bine primite de către populația românească a orașelor. Am observat cu ocaziunea aceasta dorul diferitelor orașe de-a avea teatru românesc.

Am căutat modalități pentru a da acelor orașe cel puțin la răstimpuri stagii teatrale. Bunele noastre intenții însă din primul moment s'au lovit de greutatea bugetare, întrucât nici chiar Teatrul Național din Cluj, pentru propriile sale reprezentații nu are fonduri suficiente. Am cerut atunci ministerului să ne acorde în scopul propagandei artistice și culturale ale teatrului nostru, subvențiile necesare. Cererea noastră a fost primită cu destulă bunăvoință, d. ministru Goldiș apreciind frumoasele noastre intenții. Cu toate acestea din motive de gospodărie a statului până acum nu s'au luat hotărâri concrete în privința aceasta.

Am căutat totodată să realizăm aceste intenții în cadrele societății „Astra”. D. ministru Goldiș, președintele asociației, ne-a cerut pentru turneele de propagandă națională-culturală un pro-

gram și un buget preliminar. Am întocmit programul și bugetul, care se cifra la suma de 6 milioane. Mai târziu aducându-mi-se la cunoștință că asociația nu dispune de atâtea fonduri, nici nu poate spera o subvenție atât de importantă pentru scopurile ei teatrale, am redus bugetul la 3 milioane. Bun înțeles prin aceasta am redus mult și numărul membrilor teatrului de propagandă. Din nenorocire până acum nu s'a luat nici o hotărâre, propabil din motive financiare, pe care însă sperăm că d. ministru Goldiș prin interesul său atât de viu ce poartă cauzelor culturale-artistice românești, le va învinge cât de curând.

În ce privește felul cum ar avea să funcționeze acest teatru de propagandă, având experiența mai multor încercări, vă pot spune că ar fi de dorit să lucreze sub auspiciile Teatrului Național din Cluj.

Orașele din Ardeal nu ar putea suporta încă multă vreme numai teatre stabile, dar nici chiar stagii mai îndelungate, pentrucă numărul populației românești este încă prea mic. În scopul aceasta teatrul de propagandă ar trebui să facă scurte stagii în toate orașele, luându-le de-a rândul, lăsând astfel răgaz publicului de a-i putea da noui reprezentații.

Nu putem trece peste această chestiune fără a ne gândi la numeroasele trupe teatrale stabile,

ungurești cari joacă pe scenele tuturor orașelor mai importante din Ardeal, populația ungurească, apreciind foarte bine rostul cultural, mai ales însă rostul material al acestor teatre. Și atunci când ungerii fac mari sacrificii pentru teatrele lor, credem că și la noi se va înțelege pe deplin

importanța românească a teatrului de propagandă proiectat de noi, care va fi dispus cu mult entuziasm să ia concurență cu numeroasele trupe ungurești. Rolul național al acestui teatru de propagandă credem că nu va fi contestat de nimeni.

(Universul)

INFORMAȚIUNI TEATRALE

Proxima premieră a Teatrului Național din Cluj va fi delicioasa comedie „Nepoțelul“ de P. Wolff.

*

Deschiderea expoziției de caricaturi a dlui Dralex s'a fixat pentru Duminică 24 Octombrie în localul magazinului Gáz (sala mică), Piața Unirii.

Lucrările se pot vedea între orele 10—13 și 17—20. Expoziția rămâne deschisă numai 16 zile.

Taxa de intrare 10 lei.

*

La Budapesta a murit în vârstă de 72 de ani celebra tragediană ungară Maria Iaszai.

Născută într'un sat din regiunea Romorn, ca fiică a unui tâmplar sărac, Maria Iaszai s'a ridicat până la culmile cele mai înalte ale gloriei.

Biografia ei este bogată în întâmplări romantice și în lupte pentru cucerirea succesului.

La 13 ani Maria Iaszai a fugit din casa părintească pentru a-și realiza idealul tinereții în patria cărui se opuneau părinți.

După ce cutreerase prin toate

orașele din provincie, un impresar descoperi 1872 talentul Mariei Iaszai și îi înlesni debutul la Teatrul Național din Budapesta.

După câți-va ani ea era prima tragediană a Ungariei. Mai ales în întruparea personajilor din Shakespeare și din tragediile antice, Maria Iaszai era neîntrecută.

*

La Moscova s'a înființat de curând un teatru național țigănesc, subvenționat de guvernul sovietic.

Prin mijlocirea acestui teatru, guvernământul sovietic intenționează să răspândească în masele țigănești, cultura și iubirea de frumos.

*

Max Reinhardt a împlinit 25 de ani de activitate ca regisor pe cele mai importante scene germane și străine. Cu ocazia acestui jubileu i s'au trimis felicitări din partea celor mai însemnați scriitori și critici germani. Leopold Jacobson, Gerhart Hauptmann, Maximilian Harden, Klubund, Bert Brecht și actorul Alexander Moissi.

Ministrul Artelor din Paris a

trimis marelui regisor o telegramă de felicitare cu ocazia acestui jubileu.

*

„Cleopatra“, piesa dlui prof. N. Iorga, primită de Teatrul Național din București încă de acum doi ani, se va juca în actuala stagiune cu dna Ana Luca în rolul titular.

*

Cu prilejul reprezentării dramei lui Rostand „L'Aiglon“ la Viena au fost serioase temeri de agitații politice la Burgtheater. Pentru a înlătura scandalul, direcțiunea teatrului de stat din Viena a adus câteva modificări și tăeturi textului original al piesei.

*

Compania dramatică de sub conducerea lui Luigi Pirandello anunță pentru anul 1927 un mare turneu în Europa și America.

E probabil ca Pirandello împreună cu trupa lui să viziteze și Bucureștiul.

*

Maurice Rostand și-a prezentat noua sa lucrare la Bruxeles; de abia în Noembrie va vedea lumina rampei la Paris. „Le Deserteuse“, așa se numește noua piesă, pare să indice începutul unei evoluții în gândirea fiului marelui poet. Piesa a fost foarte mult discutată și a dat loc la discuții contradictorii, „Deserteuse“ amintește ca temă dramele lui Henri Bataille.

*

Tristian Bernard sosește zilele viitoare la Berlin. Marele umorist francez va asista la premiera germană a ultimei sale comedii „Un perdreau de l'année“ care

va avea loc la Teatrul „Kammerspiele“ din Berlin.

*

În ultimul timp se observă în Germania un curent pentru reînvierea teatrului creștin.

În burgurile cele mai modeste preotul împreună cu societățile culturale locale invită regisorii de la teatrele Statului și montează teatru sacru, fie în aer liber, fie în mari săli amenajate, în acest scop.

În Palatinat, la Neuestadt s'a reprezentat de curând drama lui Erich Eckert „Fiul risipitor“, la Octigheim în ducatul de Baden s'a jucat „Sfânta Edwiga“, iar la Bad Godesberg, în Renania, „Marele teatru al lumii“ de Calderon

*

La cabaretul Coliseum din Londra, Bernard Shaw va juca în curând „The Showing up of Blanco Posnet“, titlu care se poate traduce prin „Blanco Posnet demascat“. Autorul „Ioanei d'Arc“ își intitulează pieseta „O rugăciune melodramatică“.

Bernard Shaw ne-a învățat de mult cu asemenea rugăciuni. Desigur că și la cabaret nu va pierde ocazia să arunce vre-o câteva săgeți contra actualelor instituții britanice.

*

Celebra actriță ungară Sari Fedak va întreprinde în timpul lunii Noembrie un turneu în Statele-Unite. Sari Fedak va juca rolul titular din „Antonia“ de Lengyel, marele ei succes din stagiunea trecută.

Sari Fedak va fi însoțită în timpul călătoriei de un tânăr, descoperit într'un magazin de

INFORMAȚIUNI TEATRALE

Viitoarea premieră a Teatrului Național din Cluj va fi „Irena“, comedie-dramatică în trei acte, cu subiect din viața de astăzi, de dl Adrian Pascu, un tânăr și talentat scriitor ieșan. Rolul principal va fi încredințat d-nei Jeana Popovici-Voina, care va face în „Irena“ o interesantă creație.

Data premierei: Marți 8 Decembrie 1925 la ora 8 seara.

Teatrul Național din București va reprezenta la sfârșitul lunii Decembrie „Manechinul sentimental“, trei acte de dl Ion Minulescu, autorul cunoscut al „Romanțelor pentru mai târziu“. Această piesă va sluji pentru reintrarea în Teatrul Național a d-nei Marioara Voiculescu, care va interpreta rolul principal.

Vineri seara, la 4 Decembrie, Opera Română din Cluj va reprezenta „Madame Butterfly“, puternica dramă muzicală a lui Puccini, cu d-na Lydia Lipkowska în rolul nefericitei japoneze Cio-Cio-San. D-na Lydia Lipkowska, o excelentă soprană lirică, e în acelaș timp o artistă dramatică desăvârșită. A dovedit-o în Margareta din „Faust“, și mai ales în „Traviata“. Apariția sa în „Madame Butterfly“ e așteptată, prin urmare, cu nerăbdare.

Ziarul „Patria“ ne dă de veste, că d-na Lydia Lipkowska e româncă, de origine basarabeană. Știrea, dacă ar fi adevărată, ne-ar bucura.

Dl Al. Mihalescu care a jucat cu succes la Paris în teatrul „Oevre“ se va întoarce în țară pentru a da o serie de reprezentații cu piesa lui Pirandello „Henric al IV“.

„Meșterul Manole“, drama istorică în versuri a d-lui Victor Eftimiu, care se joacă pe scena Teatrului Național din București, a ajuns la a 25-a reprezentație.

Renumitul bariton Mattia Battistini va da la 5 Decembrie un concert la „Grosser Konzert Hausaal“ din Viena. Interesant e faptul, că Battistini, care are peste 70 ani, n'a părăsit cariera cântului și mai are încă succese.

Încă înainte de sărbătorile Crăciunului, Teatrul Național din Cluj va mai da o piesă nouă, intitulată: „Regulus Codoveanu“ o amuzantă localizare din franțuzește, care va plăcea mult publicului dela noi.

În foaietul Teatrului Național se repetă zilnic, sub directă supraveghere a dlui Zaharie Bârsan, drama romantică a lui Victor Hugo: „Ruy Blas.“ D. Zaharie Bârsan va interpreta și rolul titular. Celelalte roluri sunt distribuite d-lor D. Psatta (don Salluste) N. Neamțu-Ottonel (don Cezar de Bazan) și dnei Jeana Popovici Voina (Regina.) Decorurile le pregătește pictorul Teatrului, ș. Trucinschi.

E vorba ca Teatrul Național din Cluj să reia și „Scrisoarea pierdută“, cu unele schimbări în distribuția rolurilor.

IOAN N. JILESCU

CLUJ, STR. REGINA MARIA 16

MAGAZIN DE AUTOMOBILE

Cauciucuri, Michelin Cable, Continental Cord
Accesorii și piese de schimb

Expoziție permanentă de automobile:

Buick — Citroën — Oldsmobil

TELEFON No. 7—63

„AU PRINTEMPS“ (Fost Missir)

Cluj, Str. Memorandului No. 11

Cel mai bine asortat magazin cu articole de mode.

Ștofe, Mătăsuri, Lameuri, Pluș „Silskin“, Pânzărie,
Ștofe pentru mobile, Draperii, Covoare și Linoleum

Prețurile cele mai convenabile!

IULIU MUȘA & Co.

Coafor de dame CLUJ, Str. Memorandului No. 10

Execută lucrări de artă în această
bransă. — Specialist în coafuri
de dame, lucrări de păr. —
Vopsește părul în orice culoare,
garantând durabilitatea.

L'ORÉAL culorile: noir, brun châtain
foncé, châtain, châtain clair, blond
cendre, blond doré, blond, blond
clair, vénétien rouge, vénétien clair.
Acestea se găsesc în praf și fluid

SIMION NIRENDFELD

Mare deposit de cherestea pentru
construcții și materiale similare

CLUJ, CALEA DOROBANȚILOR No. 9